

Aristotel (384-322. g.p.n.e.) se rodio u Stagiri, gradiću nadomak Soluna, ali je slavu stekao u Atini. Za razliku od Platona, njegova glavna djela nisu dijalozi, već rasprave u kojima je navodio mišljenja prethodnih filozofa, kritikovao ih, postavljao filozofska pitanja i odgovorao na njih, nudeći svoja rešenja. Dok je Platon bio živ, Aristotel je bio član Akademije, a kasnije je (335. god. p.n.e.) osnovao vlastitu filozofsku školu - Likej. Sledbenici Aristotela su se nazivali i peripatetičari jer se škola nalazila u natkrivenom šetalistu. Bio je učitelj Aleksandra Makedonskog. Aristotel je smatrao da ljudsko mišljenje ne može odražavati objektivnu stvarnost niti spoznati objektivnu istinu, ako samo nije postavljeno na sigurne principe. Pokazuje da je metoda indukcije put do spoznaje, da se od pojedinačne stvari dođe do određenog pojma. Kaže da svako živo biće ima sposobnost opažanja, ali ljudi se odlikuju još i time, da zamijećeno mogu zadržati u sjećanju. Dakle od zapažanja dolazi do sjećanja, odatle uslijed čestog ponavljanja – iskustvo o dotičnom predmetu, a samim iskustvom čovjek stječe praktično umijeće i znanje. Predmet opažanja je samo pojedinačno, a pojam, kao opće – odnosi se na mnoštvo pojedinačnog, i do njega se dolazi putem indukcije. Me utim, spoznaja ne ostaje samo na pojmu, jer se pojmovi u nekom sudu mogu opet svrstati pod još općenitije pojmove, čime Aristotel prelazi na učenje o kategorijama tj. o najopćenitijim predikatima. Aristotel ih je našao 10: supstancija, kvantiteta, kvaliteta, relacija, mjesto, vrijeme, položaj, posjedovanje, djelovanje i trpljenje. Da bi se ljudsko mišljenje moglo održati, ono mora imati osnovne principe, koji će biti opće važeći i neće ih trebati dokazivati. Aristotel ih svodi na ova tri: princip identiteta (sve što je istinito mora se potpuno samo sa sobom podudarati), princip kontradikcije (nemoguće je da se jednome i istome na isti način jedno i isto odrede dodaje i ne dodaje), te princip isključenja trećeg (izme u kontradiktornih stavova ne može biti trećeg). Prema tome Aristotelova logika (on je zove analitika – vještina razdvajanja) nije sama sebi svrha, niti se bavi praznim apstrakcijama, nego polazi od realnog, pojedinačnog predmeta, i proučava kako se on spoznaje u sadržajnom mišljenju. Aristotelova djela kasnije su dobila nazive po temama kojima se bavi u njima. To su praktično sve teme kojima se filozofija bavi. Naslovi tih knjiga su: Fizika, Metafizika, Organon (Logika), Nikomahova etika, O duši, Politika i dr. Aristotelova se logika u nekim svojim osnovnim postavkama održala i do danas kao uzor za zasnivanje elementarne logike, pa je stoga i Kant mogao ustvrditi kako je logika u Aristotela dobila tako savršen oblik da iza toga niti je mogla učiniti korak naprijed, niti je morala učiniti korak nazad. Njegova logika raspravlja prije svega o pojmovima, sudovima (iskazima, rečenicama) zaključcima dokazima. Pojmovi su bit ili oblik stvari čija je spoznaja osnovni cilj mišljenja. Najviši rodni pojmovi, koji u sebi obuhvaćaju sve druge pojmove, jesu kategorije. Tih kategorija ima po Aristotelu deset: supstancija, kvantitet, kvalitet, relacija, mjesto, vrijeme, položaj, posjedovanje, djelovanje i trpljenje. U Aristotelovim logičkim djelima (sakupljenim kasnije od učenika pod nazivom Organon) iscrpno su i izvanredno egzaktno raspravljani i neki drugi temeljni logički problemi kao što su principi mišljenja, indukcija i dedukcija, definicija, teorija silogizma, dokaz, logičke pogreške i sl. Uz opširnu eksplikaciju teorije kategoričko-asertoričkog silogizma (što se često smatra njegovim najvećim doprinosom logici), u njegovim spisima nalazimo i veoma složenu modalnu logiku kao i mnoge začetke ka snijih logičkih teorija.

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com